



Sosiaalinen ehdollisuus – työnantajavelvoitteet tarkasteluun

Jenna Karén, kotieläintuotannon asiantuntija, maitotilat

Maitoalan Huippuseminaari

30.-31.10.2024 Seinäjoki

Viimeinen hetki hävittää rikkinäinen voimansiirtoakseli ja hoitaa vakuutukset kuntoon – työnantajavelvoitteiden laiminlyönti voi ensi vuodesta lähtien leikata aimo loven tukiin

Sosiaalinen ehdollisuus EU-viljelijätukien ehdoksi 1.1.2025 alkaen

maa- ja metsätalousministeriö

27.2.2024 14.43

TIEDOTE

Sosiaalinen ehdollisuus tuo muutoksia maataloustukien ehtoihin – ministeriö kehottaa viljelijöitä hakemaan asiasta neuvontaa

Sosiaalinen ehdollisuus voi johtaa ehtojen laiminlyöntitapauksissa EU-rahoitteisten pinta-ala- ja eläinperusteisten tukien vähentämiseen.

”Lähes puolet kuolemaan johtaneista työtapaturmista tapahtuu maataloudessa. Eli kyllä tässä työsarkaa vielä riittää, että asiat saadaan kuntoon.” Tiia Liuhala

Työelämä

Viljelijätukiin tulee uudenlainen velvoite – sosiaalinen ehdollisuus koskee työnantajina toimivia tiloja

Työnantajavelvoitteiden laiminlyönti voi ensi vuoden alusta alkaen johtaa tukimenetyksiin. Käytännössä sosiaalisen ehdollisuuden kriteerien valvonnassa käytetään AVIn työsuojelutarkastajien havaintoja.

20.5.2024 | Teksti: Kirsi Väisänen | Kuva: Dietrich Kukowski

Mistä on kyse?

Ehdollisuus on kaikkien EU:n kokonaan tai osittain rahoittamien pinta-ala- ja eläintukien saamisen ehtona.

Sosiaalinen ehdollisuus on uusi ehdollisuuden muoto v. 2025 alusta, mutta työnantajan vastuut ja velvollisuudet pysyvät ennallaan.

Työnantajalle ei tule uusia velvoitteita

Koskee kaikkia työllistäviä tiloja ja lyhyitäkin työsuhteita

Toimeenpanon taustalla on erityisesti korona-aikana esiin nousseet ongelmat maataloustyöntekijöiden kohtelussa Euroopassa.

Tavoitteena onkin sosiaalisesti kestävä maatalous ja viljelijöiden tietoisuuden parantaminen työntekijöiden oikeuksista ja siihen liittyvästä sääntelystä.

Uutta lainsäädäntöä työnantajavelvollisuuksiin ei tule...

Toimeenpanon taustalla on sekä EU-direktiivit ja kansallinen lainsäädäntö



Maatilatyönantaja huolehtii parhaiten vaatimusten noudattamisesta

- Kertaamalla työnantajavelvoitteet
- Varmistamalla että kaikki kohdat ovat omalla tilalla kunnossa juuri nyt / työntekijän aloittaessa
- Jatkamalla velvoitteiden mukaisesti ja työsuojelun yhteistoiminnasta huolehtien

Kytkeytyminen tukiin, sanktiointi

Työsuojelun alueellisesta valvonnasta ja ohjauksesta huolehtivat AVI:t

Työsuojelutarkastusten määrä ei lisäännny

Katja Arestola, maatilojen työsuojelutarkastaja AVI:

”Tarkastukset pyritään pitämään neuvonnallisina, vähäiseen puutteeseen toimintaohje ja vakavaan korjausohje, 1kk aikaa korjata asia. Korjaamattomuus johtaa hallinnolliseen menettelyyn ja velvoitukseen korjata asia uhkasakon (5000e) uhalla.”

Laiminlyönnit raportoidaan maksajavirastolle. EU-lainsäädännön mukaan laiminlyöntien arvioinnissa on huomioitava sen vakavuus, laajuus, jatkuvuus, toistuvuus ja tahallisuus.

Vain täytäntöönpanokelpoinen, laiminlyönnistä johtuva päätös voi johtaa tukiseuraamuksiin, eivät toimintaohjeet ja kehoitukset. Niiden mukaisesti määrääjassa toimien voi välttyä tukiseuraamuksilta kokonaan.

31.10.2024

Valtioneuvoston asetus oli juuri lausuntokierroksella.

Tukiseuraamusten määräytyminen tarkentuu loppuvuoden aikana.



Työnantajan velvoitteet

Työsopimusasiat kunnossa

Työterveyshuollon järjestäminen (lyhyessäkin työsuhteessa, esim. sesonkityö!)

Työturvallisuudesta huolehtiminen: hätätilanteisiin varautuminen, **riskien arvioinnit**, työsuojelun toimintaohjelma, luvanvaraiset työt ja pätevyudet, henkilösuojaimet, ea-aidot

Työntekijän nähtävissä ja luettavissa on työturvallisuuteen, työsuhteeseen ja työterveyshuoltoon liittyvät asiat

Työntekijän opastaminen ja perehdyttäminen työsuhteen alussa ja aina uusien menetelmien ja koneiden myötä



**Velvoitteet
pähkinäkuoressa**

Ennen työsuhteen alkamista...

Tee työterveyshuollosta työnantajasopimus / laajenna sopimus

Hyödynnä myös yrittäjän omat edut!

Työpaikkaselvitys (tilakäynti) tehtynä,
toimintasuunnitelma laadittu

ea-valmiuden tarpeen arviointi

Selvitä, miten uusi työntekijä
ilmoitetaan tth:n piiriin

Työturvallisuus syyniin ja kirjattavaksi

Palo- ja pelastussuunnitelman
läpikäynti, päivitys kemikaaliluettelolla,
käyttöturv.tiedotteilla, ajantasaisilla
häätäohjeilla ja yhteystiedoilla

Riskienarvioinnin tekeminen, päätelmät

Suojavälineiden, henkilösuojainten
tarjoaminen

Mitään CE-merkittyä ei ole muokattu!

Ennen työsuhteen alkamista

Tee työntekijälle kansio tärkeistä asioista

Palo- ja pelastussuunnitelma

Hätä- ja poikkeustilanneohjeet, ajantasaiset yhteystiedot, kemikaaliluettelo, käyttöturvallisuustiedotteet

TTH-sopimus, yhteystiedot, toimintaohjeet, työpaikkaselvitys

Riskienarviointidokumentti, sen päivitykset

Tapaturmavakuutusyhtiön tiedot

Suunnittele perehdytys

Tärkeysjärjestys: Kiireelliset ja tärkeät asiat heti (turvallisuus ja työntekijän kansio, häiriö- ja poikkeustilanteet)

Oleelliset asiat mahdollisimman pian

Yksityiskohdat sitten, kun tärkeimmät asiat on sisäistetty

Käyttöohjeet koneet, laitteet

Laadi perehdytyslista, kirjallisia työohjeita, lisää kansioon, ota nimi alle kun kohdat käyty läpi

Työsuhteen alkaessa

Sopimusasiat

Kirjallisen työsopimuksen laatiminen ja yhdessä läpikäynti siten, että molemmat ymmärtävät mitä on sovittu.

(Työsopimusasioissa neuvoo Maaseudun Työnantajaliitto)

Kirjataan luvanvaraiset työt ja vaadittavat pätevyudet, tarkastetaan dokumentit

Työajan seurannasta sopiminen ja sen dokumentointi, työajan suunnittelu

Palkanlaskenta, työnantajailmoitukset

Perehdyttäminen

Turvallisuusasiat heti alussa

Perehdytä huolellisesti: yritys, toimenkuva, itsenäisen toiminnan ja päätöksenteon rajat, kenen puoleen käännytään, koneiden ja laitteiden käyttö ja turvallisuus, suojaimet

Dokumentoi perehdytystä tärkeiden asioiden käsikirjaan/listaan. Sen avulla voidaan todentaa perehdytys ja varmistetaan molemmin puolin työhön opastamisen onnistuminen.

Työsuhteen alkaessa ja jatkuessa

Laaditaan työsuojelun toimintaohjelma ja käytännöt yhdessä työntekijöiden kanssa

Kehitetään työturvallisuutta yhdessä

Toteutetaan ja dokumentoidaan työsuojelun yhteistoimintaa (kaiken kokoisilla työpaikoilla!)

Jatkoa perehdytykselle: uudet menetelmät, koneet, laitteet opastetaan aina huolellisesti

Jatkoa perehdytykselle: pyydä työntekijältä arvioita työssä suoriutumisesta, lisäohjauksen kohteita, palautetta

Työnantajarekisteriin liittyminen jos useampi työntekijä

Varmistusta työ- ja toimintatapojen asianmukaisuudesta



Työntekijän velvollisuus käyttää suojaimia, noudattaa turvaohjeita



Vältä itsestään selvyyksiä: käy läpi tarkasti myös vaikkapa somen ja puhelimen käyttö töissä, vaitiolovelvollisuusasiat tilaa/ muuta toimintaa koskien



Omaisuuksien suoja, ympäristön siisteys, eläinten kohtelu



Täsmällisyys, poissaolojen ilmoittaminen, työn hygienia-asiat, taukojen pitäminen...



Työntekijän käyttöön ei itse tehtyjä patenteja / CE-merkittyjä muokattuja laitteita!

Lisätietoa, linkkivinkkejä



Vielä avoimia asioita...

Oma lapsi maatilán palkkatyössä, työterveyshuollon järjestäminen työntekijänä/yrittäjänä jos Myel-vakuutus?

Työterveyden palveluntarjoajilla hyvin erilaisia käytäntöjä, pitää itse selvittää huolella omansa

Sanktioinnin tarkka polku normaalivalvonnassa (AVI – Ely – RUVI, tapaturmasta / ilmoituksesta seuraava tarkastus, tutkinta, havaitut puutteet)

Vuokratyövoima: tila ei hoida työsopimusasioita tai työterveyspalveluita, mutta vastaa työturvallisuudesta, miten soveltuu sosiaalinen ehdollisuus?

Lomittajien / muiden huomioiminen sosiaalisessa ehdollisuudessa vielä valmistelussa (tilan on kuitenkin työsuhteesta riippumatta taattava tilalla työskentelevien turvallisuus)

Kiitos!



**Kysymyksiä?
Kommentteja?
Hyviä
käytäntöjä?**